

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ โดยมีข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบคำร้องว่า พรรคทหารราษฎร์ปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งต้องดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ปรากฏว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีสมาชิกพรรคและจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไม่ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ กำหนดไว้ เป็นเหตุให้พรรคการเมืองดังกล่าวต้องยุบไปตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยวินิจฉัยว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๒) ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพรรคการเมืองไว้ อีกทั้งศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๓ วรรคสาม การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่นด้วยมิใช่เป็นการให้อำนาจนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ เนื่องจากพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของพรรคทหารราษฎร์ปัตย์แล้ว ฟังได้ว่ามีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ตามคำร้องของนายทะเบียน

ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองแล้ว คำขออื่นของพรรคการเมืองไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายชวน หลีกภัย นายโกเมน ภัทรภิรมย์ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายประเสริฐ นาสกุล นายปรีชา เฉลิมวิชัย นายมงคล สระแก้ว นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙๑ ก วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๒
